

Tema: Fordelingseffekter af regeringens skatte- og erhvervsudspil

Regeringens udspil på person- og erhvervsområdet indebærer en lang række skattelettelser, som især tilkommer de mest velhavende. I alt indebærer udspillene et finansieringsbehov på 17 mia. kr. Udspillene er samlet set præget af en meget skæv fordelingsprofil, både hvad angår, hvem der får gavn af skattelettelser, og hvem der skal betale gildet.

Regeringen fremlagde i sidste uge sine to udspil på hhv. personskatteområdet - *Sådan forlænger vi opsvinget* - og erhvervsområdet - *Sammen om fremtidens virksomheder*. Sidstnævnte indeholder en række forslag, hvoraf mange er relateret til skattesystemet.

Der lægges op til en række skattnedsættelser, som indebærer et samlet finansieringsbehov på 17 mia. kr. Størstedelen (ca. 15 mia. kr.) kommer fra udspillet på personskatteområdet, mens resten (2 mia. kr.) kan tilskrives erhvervsudspillet. Initiativerne er primært målrettet personer med høje løn- og kapitalindkomster, jf. tabel 1.

Tabel 1. Udvalgte forslag i skatteudspil

	Målretning			Finansieringsbehov ----- Mia. kr. -----
	Højeste indkomster	Laveste indkomster	Virksomheder	
Skatteudspil				
▪ Nyt jobfradrag		X		4,8
▪ Afskaffelse af loftet for beskæftigelsesfradrag	X			6,3
▪ Hurtigere indfasning af højere topskattegrænse	X			0
▪ Skatten af fri telefon fjernes	X			0,7
▪ Nedsættelse af registreringsafgiften	X			0,8
▪ Større tilskyndelse til pensionsopsparing	X			2,6
Erhvervs- og iværksætterudspil				
Aktiesparekonto	X			0,4
▪ Forhøjelse af progressionstrin i aktieskatning	X			0,3
▪ Investorfradrag	X			0,2
▪ Lavere afgifter	X	X		0,3
▪ Øvrige initiativer			X	0,8
▪ I alt målrettet laveste indkomster				5
I alt målrettet højeste indkomster				11,2
I alt målrettet virksomheder				0,8

Kilde: Regeringens skatteudspil samt regeringens erhvervs- og iværksætterudspil.

Et nyt jobfradrag har til hensigt at give en skattelettelse til personer med lave indkomster. Fradraget vil i 2025 maksimalt udgøre 17.500 kr. og aftrappes gradvist for indkomst over ca. 400.000 kr. Således er gruppen, der får glæde af jobfradraget

relativ bred og ikke kun bestående af lavindkomstgrupper. Det betyder også, at der afsættes et relativt stort beløb i finansiering.

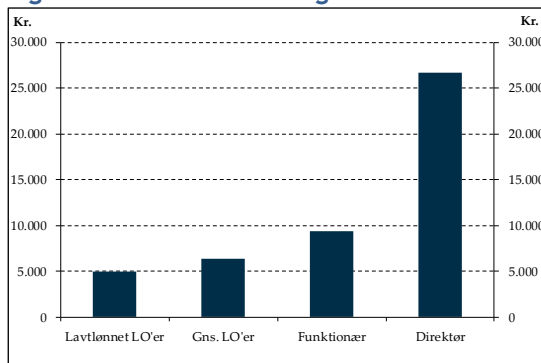
Resten af initiativerne er primært målrettet personer med høje indkomster. Det drejer sig bl.a. om afskaffelsen af det maksimale beskæftigelsesfradrag, hvor gevinsten stiger med indkomstniveauet.

Dertil kommer initiativer som registreringsafgiften, fri telefon og pension, som også er til relativt størst gavn for de mest velhavende grupper. Den hurtigere indfasning af forhøjelsen af topskattegrænsen indebærer kun et finansieringsbehov i perioden frem mod 2025, og gevinsten er i sagens natur også målrettet topskatteydere.

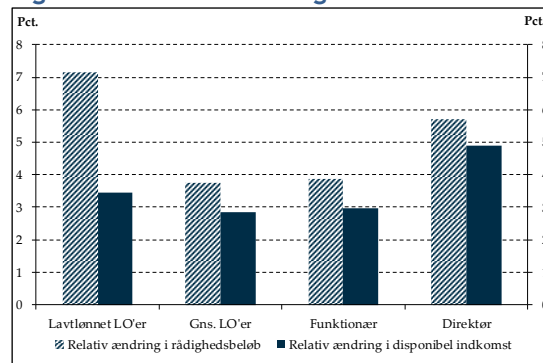
Kreative familietypeeksempler tegner forkert billede

Skattenedsættelserne fører til en umiddelbar stigning i rådighedsbeløbet for alle fuldtidsbeskæftigede. For en lavtlønnet med en indkomst på 215.000 kr. om året er der udsigt til en skattebesparelse på ca. 5.000 kr., mens en direktør med en årlig indkomst på 1 mio. kr. kan se frem til 26.700 kr. mere på kontoen, *jf. figur 1a*.

Figur 1a. Absolut ændring

Figur 1b. Relativ ændring

Anm.: Den disponible indkomst er opgjort efter skat. Rådighedsbeløbet er opgjort efter skat og boligudgifter.

Kilde: Finansministeriet.

Den absolutte gevinst er altså markant højere for personer med højere indkomster, hvilket skyldes, at denne gruppe får glæde af størstedelen af initiativerne i kraft af deres høje indkomst.

Fordelingseffekterne af skatteudspillet blev i første omgang fremlagt sådan, at de lavtlønnede ville opnå den største relative gevinst. Faktisk blev det fremhævet, at en lavtlønnet HK'er ville opleve en stigning i rådighedsbeløbet på over 7 pct., *jf. figur 1b*.

Det har siden vist sig, at denne beregning hviler på en række kreative forudsætninger. For det første er den relative fremgang op-

gjort efter boligudgifter, hvilket ikke er normal praksis i denne type beregninger.

For det andet har man antaget, at den lavtlønnede har boligudgifter for 6.300 kr. om måneden. Finansministeriet har selv oplyst, at det kun er hver 8. person i gruppen af lavtlønnede, der har boligudgifter på det niveau eller højere.

Det er i øvrigt lagt til grund, at direktøren og funktionæren har boligudgifter på samme niveau som den lavtlønnede. Konsekvensen er, at den lavtlønnedes rådighedsbeløb fremstår kunstigt lavt, mens direktørens rådighedsbeløb fremstår kunstigt højt.

De forhold medvirker til en urealistisk opgørelse af de relative ændringer i rådighedsbeløbene. Når man i stedet opgør relativt til den disponible indkomst, er det direktøren, der oplever den største fremgang, *jf. figur 1b*.

HK-eksemplet findes ikke i virkeligheden

Helt overordnet er regeringens eksempel kendetegnet ved en række meget urealistiske karakteristika. Der tages udgangspunkt i en fuldtidsbeskæftiget med lønindkomst på 215.000 kr. Det er i sig selv urealistisk, da der typisk følger en række tillæg med ved en stilling som fx butiksassistent.

Samtidig lægges det til grund, at personen er enlig uden børn og har fradragsberettigede kontingenter (a-kasse, fagforening og efterløn) for 17.600 kr. om året. Dertil kommer de høje boligomkostninger på 75.600 kr. om året. Det giver et månedligt rådighedsbeløb på 5.800 kr., og derfor kan en skattelettelse på 400 kr. om måneden (svarende til 5.000 kr. om året) fremstå relativt høj. I virkeligheden er det dog meget få personer, der passer på de karakteristika, *jf. tabel 2*.

Tabel 2. Udvalgte forslag i skatteudspil

	Antal personer
Alle voksne i indkomstintervallet 210.000 kr. - 220.000 kr.	31.962
▪ Uden børn	8.986
▪ Uden børn med fradragsberettigede indbetalinger over 15.000 kr.	348
▪ Fuldtidsbeskæftigede uden børn med fradragsberettigede indbetalinger over 15.000 kr.	63

Kilde: AE på baggrund af DST's registre.

I alt findes der 63 personer, der passer på regneeksemplets forudsætninger omkring indkomst, civilstand, forsørgerstatus og fradragsberettigede kontingenter. Dertil kommer, at en relativ

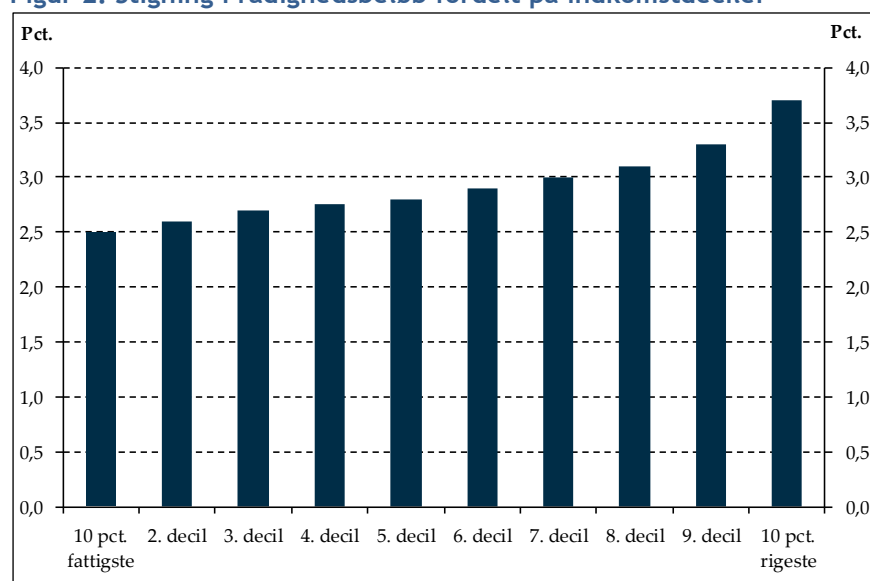
beskeden andel af disse personer har boligudgifter i den størrelsesorden, regeringen lægger til grund.

Sammentællingen indikerer, at regeringen har konstrueret en type, som i teorien oplever en stor fremgang i rådighedsbeløbet som følge af forslagene på skatteområdet. De fleste personer i den virkelige verden vil dog opleve en lavere stigning i rådighedsbeløbet, end i det eksempel der tegnede lanceringen af udspillet.

Absolut og relativ gevinst stiger med indkomsten

Ud over den metodemæssige skævvridning af fordelingseffekterne har regeringen ikke indregnet effekterne af forslagene om registreringsafgiften og fri telefon i familietypeeksemplerne ovenfor. Når disse tiltag indregnes, og man ser på den faktiske indkomstfordeling, er det mere tydeligt, at de relative gevinster stiger med indkomstniveauet, *jf. figur 2*.

Figur 2. Stigning i rådighedsbeløb fordelt på indkomstdeciler

Anm.: Der ses kun på fuldtidsbeskæftigede.

Kilde: Regeringens skatteudspil.

Hvor de fattigste 10 pct. oplever en fremgang på 2,5 pct., vil de rigeste 10 pct. opleve en stigning på 3,7 pct.

Det er i øvrigt vigtigt at understrege, at fordelingsvirkningerne ovenfor kun er opgjort for fuldtidsbeskæftiget. Hvis man i stedet opgjorde virkningerne for hele befolkningen, ville det give en mere skæv fordeling, da personer uden for arbejdsmarkedet ikke får noget ud af forslagene.

Social slagside på finansieringssiden

Det er ligeledes meget væsentligt at forholde sig til finansieringen af forslagene. Finansieringsbehovet på 17 mia. kr. hentes via Jobreformens fase 1 (kontanthjælpsloft og integrationsydelse), puljen til løsning af samspilsproblemet, overførselsindkomsterne samt via råderummet, *jf. tabel 3.*

Tabel 3. Skattelettelser og finansiering, 2025

	2025
Udgifter	-----Mia. kr.-----
▪ Skatteudspil	15 ¹⁾
▪ Erhvervsudspil	2
I alt	17
Finansiering	
▪ Kontanthjælpsloft og integrationsydelse	1
▪ Pulje til løsning af samspilsproblemet	2½
▪ Uspecificerede justeringer af overførslerne	5¼ ²⁾
▪ "Råderumsfinansiering"	7¾ ²⁾
I alt	16½²⁾

Note: 1) Efter skat, tilbageløb og adfærdsvirkninger på eksempelvis arbejdsudbuddet.

2) De fire finansieringselementer summer ikke til 17 mia. kr. Det er valgt at beholde finansministerens opdeling i ovenstående tabel.

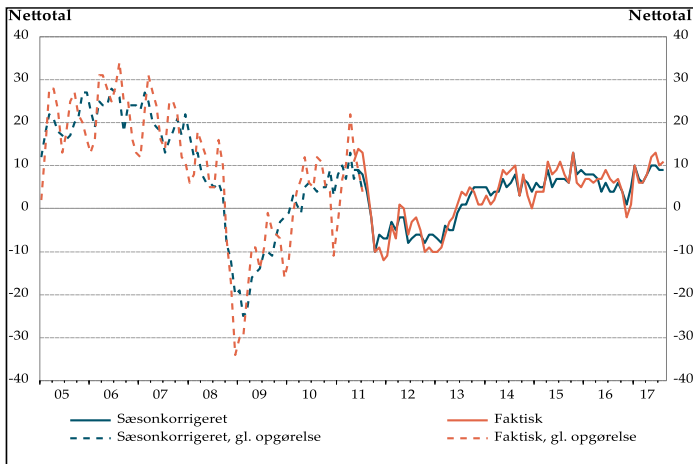
Kilde: Finansministeriet og egne skøn.

Således finansieres over 6 mia. kr. af skattelettelserne af personer uden for arbejdsmarkedet. Derudover anvendes næsten 8 mia. kr. af råderummet, hvilket går direkte ud over mulighederne for at øge det offentlige forbrug.

Finansieringsdelen bygger dermed oven på den skæve fordelingsprofil. Dels i kraft af en direkte reduktion i overførslerne og dels via forringelser i den offentlige service, som personer uden for arbejdsmarkedet – herunder unge og ældre – er kerneforbrugere af.

Konjunkturstatistik

Konjunkturbarometer for serviceerhverv

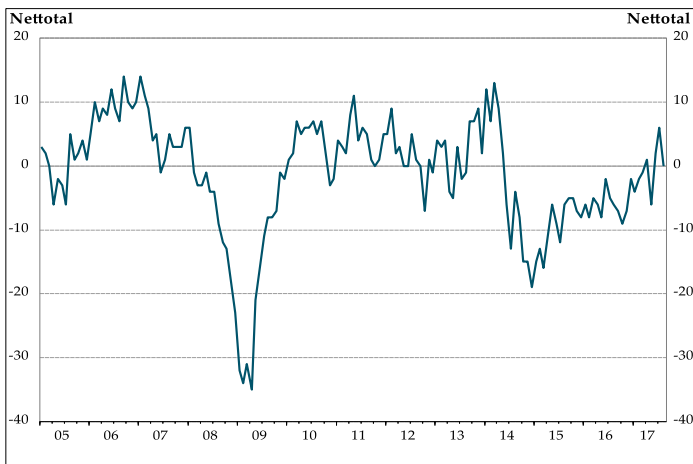
Anm.: Fra maj 2011 ændrede Danmarks Statistik deres opgørelse af konjunkturbarometer for serviceerhverv.

Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

Positive forventninger inden for service

Konjunkturindikatoren for serviceerhvervene har de senere år ligget relativt stabilt. Der var en svagt faldende tendens i 2016, men efter en kraftig stigning i januar 2017 har indikatoren været stabil og lå i august 2017 på 9. Der er dermed fortsat positive forventninger i serviceerhvervet, hvilket har været tilfældet siden midten af 2013.

Konjunkturbarometer for industrien

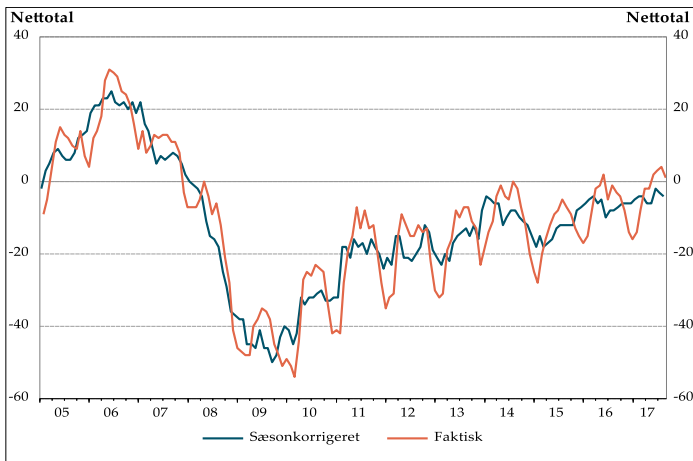
Anm.: Sæsonkorrigerede tal.

Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

Stigende forventninger i industrien

Efter et stort fald i løbet af 2014 er forventningerne i industrien steget igen siden starten af 2015. I august 2017 var indikatoren 0.

Konjunkturbarometer for bygge- og anlægsvirksomhed

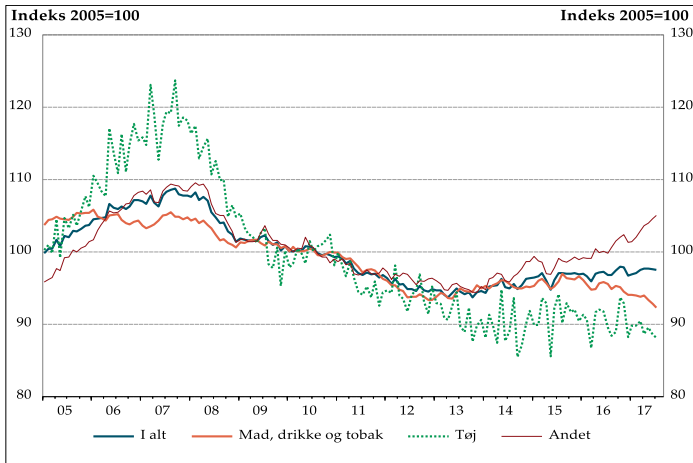

Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

Stigende forventninger i byggeriet

Der er fortsat negative forventninger i byggeriet på -4 i august 2017. Indikatoren har dog været stigende siden foråret 2015.

Detailomsætningsindeks

Anm.: Mængdeindeks, sæsonkorrigerede tal.
Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

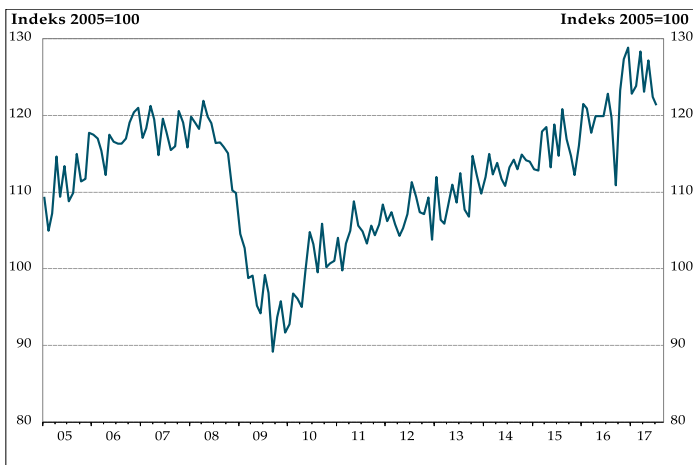
Detailsalget steget svagt siden krisen

Detailsalget har nærmest været stabilt siden sommeren 2015, hvor det kom op på det højeste niveau siden 2011.

Detailsalget ligger også stadig noget under niveauet fra før krisen.

Andre indikatorer for privatforbruget, herunder dankortomsætningen, har vist en mere positiv udvikling.

Produktionsindeks for industri

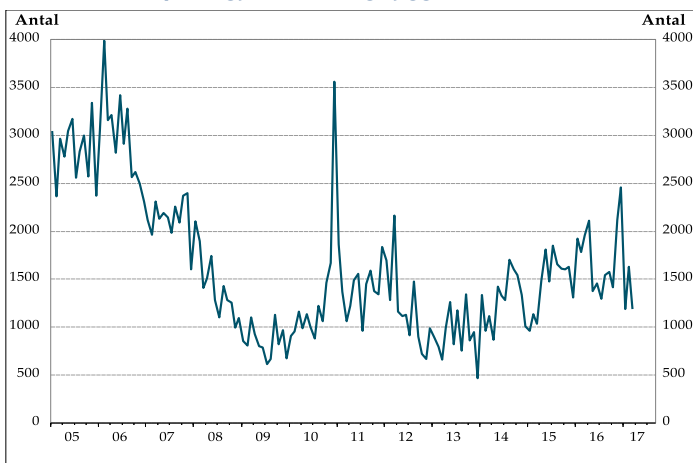
Anm.: Sæsonkorrigerede tal for industriproduktion, ekskl. skibe.
Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

Industriproduktionen tilbage over før-krise niveau

Industriproduktionen er steget gradvist siden den seneste bund i 2009. I juli 2016 nåede indekset tilbage over niveauet fra før krisen.

Indekset svinger en del fra måned til måned, og er i 2017 aftaget en smule.

Det samlede påbegyndte boligbyggeri

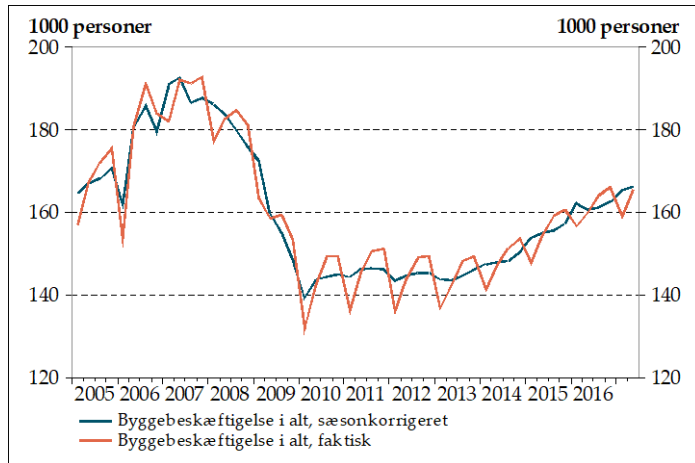
Anm.: Sæsonkorrigerede tal.
Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

Omtrent uændret niveau for boligbyggeriet

Boligbyggeriet svinger meget fra måned til måned. I perioden fra 2013 og frem til 2016 var der en stigende tendens i antallet af påbegyndte boligbyggerier. Imidlertid har der i den seneste 12-måneders periode fra april 2016 til marts 2017 været et svagt fald i boligbyggeriet på knap fire pct. sammenlignet med den forrige 12-måneders periode.

Boligbyggeriet ligger også fortsat væsentligt under niveauet fra højkonjunkturen i 2006.

Byggebeskæftigelsen

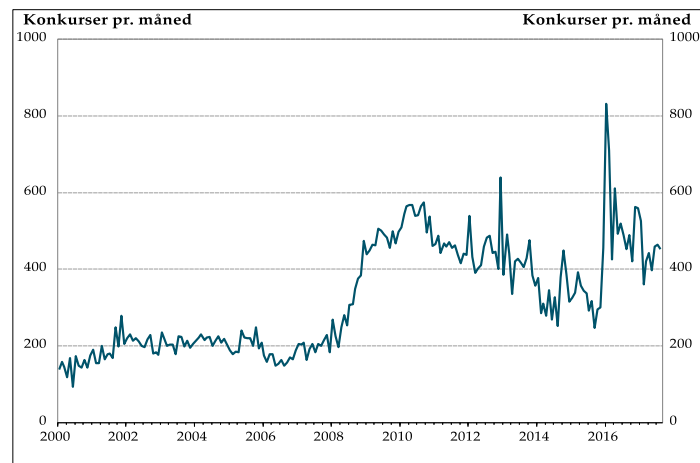
Kilde: Danmarks Statistik.

Fortsat stigende byggebeskæftigelse

Den sæsonkorrigerede byggebeskæftigelse var i 2. kvartal 2017 på knap 167.000 personer, hvilket dækker over en lille stigning på 800 personer i forhold til 1. kvartal 2017. Byggebeskæftigelsen har været stigende siden midten af 2013 og er steget med 22.500 personer i den periode.

Byggebeskæftigelsen er dog fortsat under niveauet fra før krisen.

Konkurser

Anm.: Sæsonkorrigerede tal.

Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

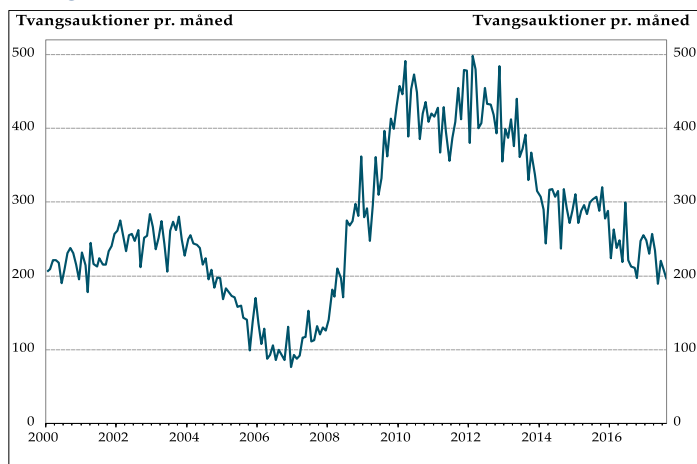
Svag stigning i antal konkurser i aktive virksomheder

Antallet af konkurser lå i august 2017 på 452 (sæsonkorrigeret). Det totale antal konkurser skal dog tolkes med forsigtighed, da en stor andel af konkurserne er blandt ikke-aktive virksomheder. Ikke-aktive virksomheder betegner virksomheder uden ansatte og med en omsætning på under 1 mio. kr. I august 2017 udgjorde konkurser blandt ikke-aktive virksomheder godt 45 pct. af det samlede antal konkurser.

Efter det høje antal konkurser i første halvår 2016 har antallet af konkurser i aktive virksomheder ligget nogenlunde stabilt med et gennemsnit på omkring 175 (sæsonkorrigeret) siden juli 2016. Dog har antallet af konkurser i aktive virksomheder i både juli og august 2017 været højere end i nogle af de 12 foregående måneder. Sammenlignes den seneste tremåneders periode juni-august 2017 med forrige tremåneders periode er antallet af konkurser i aktive virksomheder steget med 8 pct.

Tvangsauktioner

Anm.: Sæsonkorrigerede tal.

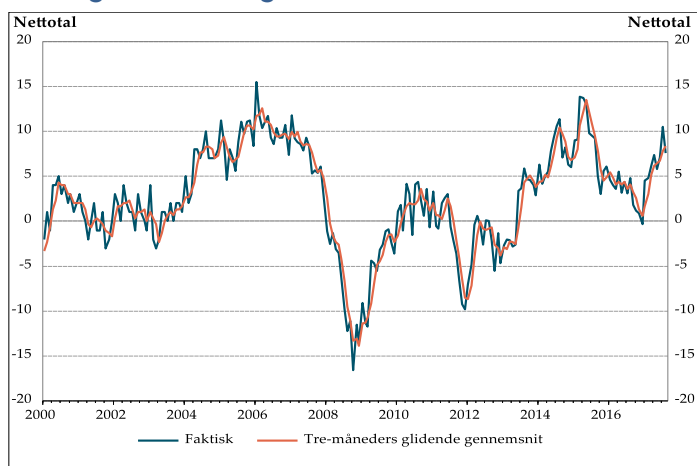
Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

Aftagende antal tvangsauktioner

Antallet af tvangsauktioner var i april 2017 på 195 (sæsonkorrigeret). Antallet af tvangsauktioner er faldet med godt 8 pct., hvis man sammenligner den seneste tremåneders periode juni-august 2017 med forrige tremåneders periode.

Antallet af tvangsauktioner har været stødt faldende siden sommeren 2013 og har i de seneste 12 måneder i gennemsnit ligget på knap 225 pr. måned, hvilket er væsentligt lavere end de ca. 450 tvangsauktioner pr. måned under krisen.

Forbrugerforventninger

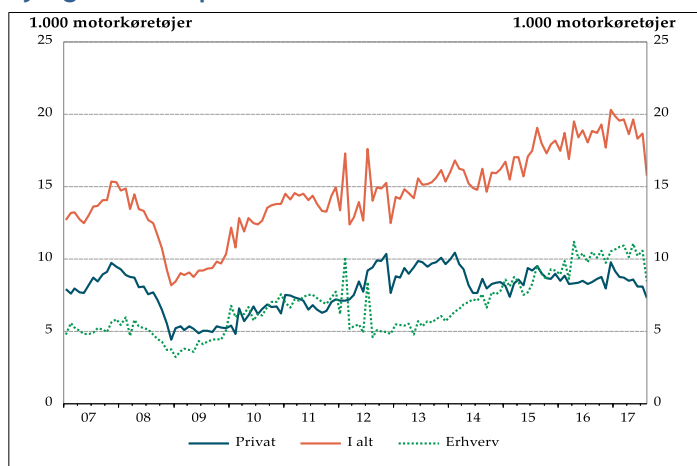
Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

Solid stigning i forbrugertilliden i 2017

Forbrugertilliden steg kraftigt fra midten af 2013 til foråret 2015, men faldt dog efterfølgende igen frem til slutningen af 2016. Forbrugertilliden er imidlertid steget solidt i 2017. Således lå indikatoren i august 2017 på 7,6 mod -0,3 i december 2016.

Forbrugerforventningerne har overordnet set været positive siden 2013.

Nyregistrerede personbiler

Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

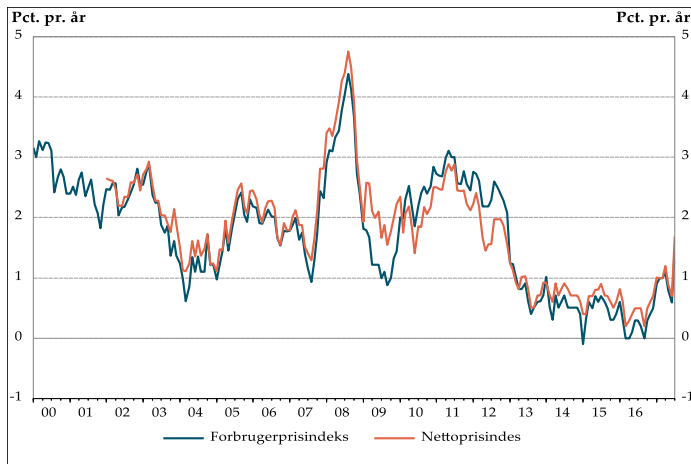
Regeringsforslag dæmper bilsalget

Antallet af nyregistrerede personbiler er stærkt påvirket af den afgiftslettelse, regeringen har foreslået i august 2017. I den sidste uge af august 2017 var antallet af nyregistreringer 60 pct. lavere end samme uge året før. Antallet af nyregistreringer er således faldet med 2.600 nyregistreringer (14,4 pct., sæsonkorrigeret) fra juli til august 2017. Størstedelen af faldet kommer på baggrund af et mindre antal af nyregistrerede personbiler inden for erhverv, der fra juli til august 2017 er faldet med 1.700 biler (22,5 pct.), men også antallet af nyregistrerede private personbiler er faldet med 900 biler (8,7 pct.).

Forinden har antallet af nyregistrerede personbiler været stigende siden midten af 2014.

Prisudvikling

Forbruger- og nettopriser

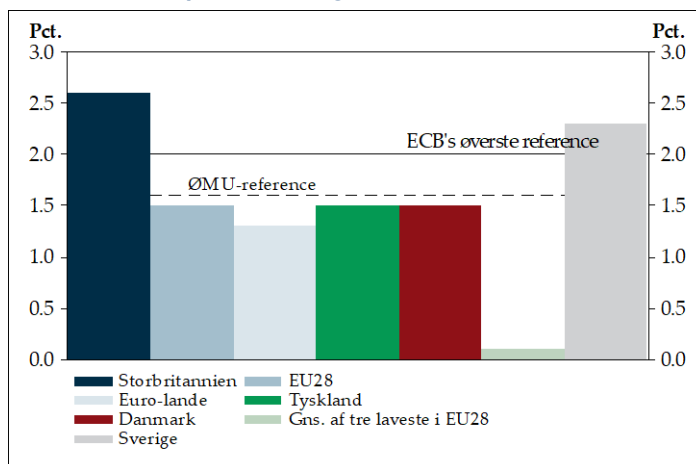
Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

Inflationen stiger lidt igen

Forbrugerprisindekset steg med 1,2 pct. i juli 2017 i forhold til juli 2016, hvilket er 0,9 pct.-point højere end stigningen i forrige måned. Inflationen er dermed forsat relativ lav, men befinder sig ikke desto mindre på det højeste niveau siden slutningen af 2012.

Priserne på tjenester steg med 2,7 pct. i juli 2017 i forhold til samme måned sidste år. Således trækker prisudviklingen i tjenester inflationen op. Priserne på varer var uændrede samme periode.

Harmoniseret prisudvikling i EU

Anm.: ØMU-referencen er defineret som 1,5 pct. plus gennemsnittet af prisudviklingen for de tre lande i EU28 med lavest prisudvikling. Data er for juli 2017.

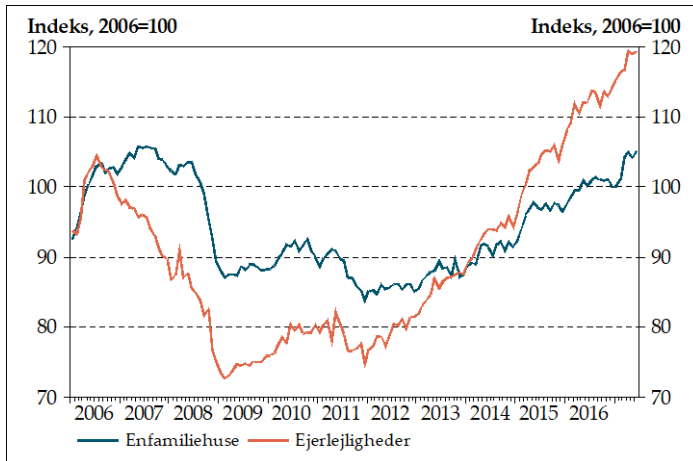
Kilde: Danmarks Statistik.

Inflationen i Danmark på niveau med EU

Inflationen i EU målt ved det EU-harmoniserede forbrugerindeks, HICP, lå i juli 2017 på 1,5 pct., hvilket er uændret i forhold til forrige måned. Tyskland havde i juli 2017 en inflation på 1,5 pct., mens inflationen var noget højere i Sverige og Storbritannien med en inflation på hhv. 2,3 pct. og 2,6 pct.

Den danske inflation (HICP) var i juli 2017 på 1,5 pct. Dette er en markant stigning sammenlignet med inflationen i juni 2017 på 0,4 pct. Inflationen i Danmark er dermed på niveau med inflationen i EU. Det er samtidig første gang siden februar 2016, at inflationen i Danmark ikke er lavere end i EU.

Ejendomspriser

Kilde: Danmarks Statistik.

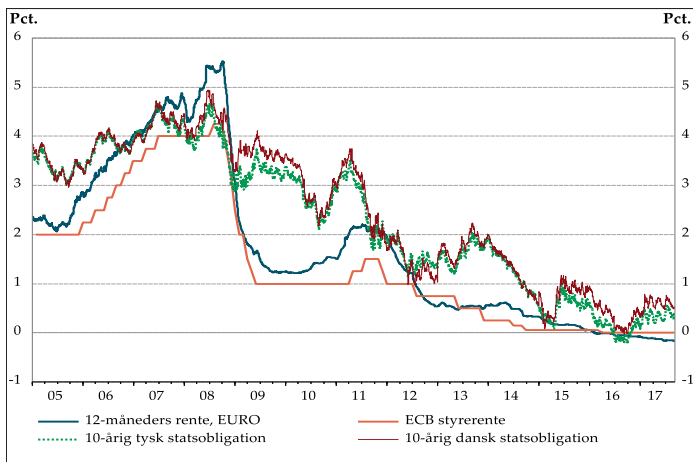
Stigningen i boligpriserne er aftaget lidt

Fra maj til juni 2017 steg priserne på enfamiliehuse med knap 1,0 pct. og på ejerlejligheder med godt 0,3 pct.

Priserne på både enfamiliehuse og ejerlejligheder har været stigende de seneste år, hvor særligt priserne på ejerlejligheder er steget kraftigt. Stigningen er dog aftaget på det seneste. Således steg priserne fra april til juni i 2017 med 0,1 pct. og 0,0 pct. for hhv. enfamiliehuse og ejerlejligheder. Derimod var stigningen i samme periode året inden på hhv. 0,6 pct. og 1,3 pct. for enfamiliehuse og ejerlejligheder.

Siden seneste lavpunkt i december 2011 er priserne på enfamiliehuse steget med 24 pct. og på ejerlejligheder med hele 60 pct.

Europæisk rente

Kilde: Thomson Reuters.

Pengepolitikken er fortsat meget lempelig

I marts 2016 nedsatte ECB renten til 0,00 pct., og denne rekordlave rente er siden blevet fastholdt. Ved rentemødet i april 2017 besluttede ECB at fortsætte sit opkøbsprogram, men de månedlige opkøb blev sat ned til de oprindelige 60 mia. euro mod de 80 mia. euro, ECB har opkøbt i en midlertidig periode. Opkøbsprogrammet vil blive fastholdt frem til december 2017 eller senere, hvis nødvendigt.

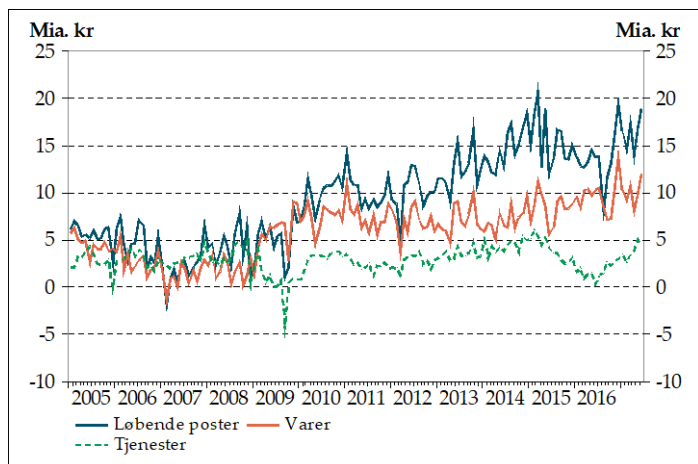
Nationalbanken har også fastholdt renterne i samme periode. Indskudsbevisrenten ligger for tiden på -0,65 pct. og diskontoen på 0,0 pct.

For at holde den danske kronekurs stabil over for euroen valgte Nationalbanken i løbet af januar/februar 2015 at sænke både udlåns- og indskudsbevisrenten til henholdsvis 0,05 pct. og -0,75 pct. Indskudsbevisrenten blev i januar 2016 hævet en smule til -0,65 pct. Diskontoen er blevet fastholdt på 0 pct.

Renten på de 10-årige danske statsobligationer ramte i september 2016 sit foreløbige lavpunkt på lige under 0 pct. Siden steg renten lidt, men har de seneste ni måneder ligget stabilt med et gennemsnit på knap 0,6 pct. Renten på de 10-årige tyske statsobligationer har haft en lignende udvikling og har de seneste ni måneder haft et gennemsnit på 0,4 pct.

Udenrigshandel

Betalingsbalancen

Anm.: Sæsonkorrigerede tal.

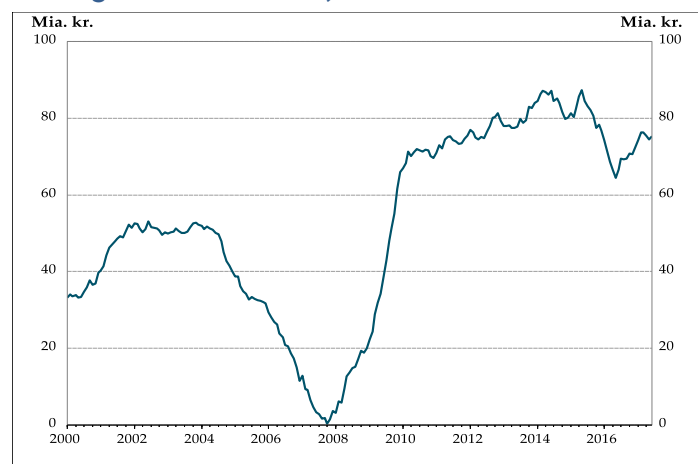
Kilde: Danmarks Statistik.

Stort overskud på betalingsbalancen

Der har de senere år været et stort overskud på betalingsbalancens løbende poster. I juni 2017 viste betalingsbalancens løbende poster et overskud på godt 19 mia. kr. i sæsonkorrigerede tal. Dette dækker over en stigning på 1,2 mia. kr. i forhold til maj 2017, som var drevet af en stigning i overskuddet på særligt varer, mens overskuddet på tjenester faldt en smule i fra maj til juni 2017.

For de seneste 12 måneder lå overskuddet på betalingsbalancen på 180,1 mia. kr., hvilket er 10,4 mia. kr. højere end de forrige 12 måneder.

Udenrigshandelsbalancen, sum af seneste 12 måneder

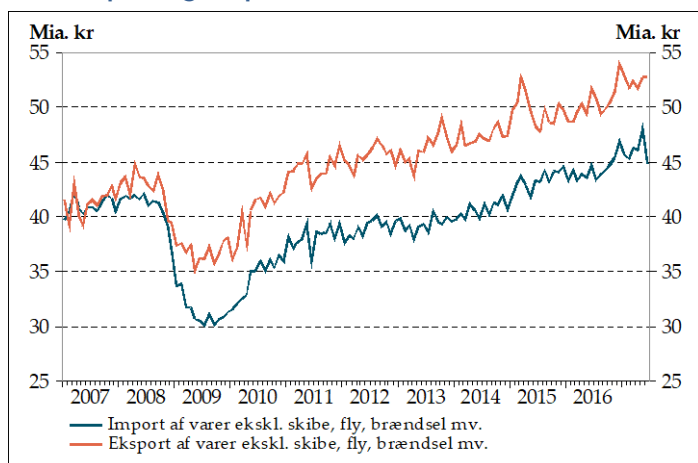
Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

Handelsoverskuddet er stadig stort

Varehandlen bidrager stadig til et stort overskud, idet summen af de seneste 12 måneders udenrigshandelsbalance i august 2017 lå på 75,5 mia. kr. Overskuddet faldt i perioden fra foråret 2015 til midten af 2016, men overskuddet er siden steget igen.

Udenrigshandelsbalancen er opgjort som nettoeksporten af varer eksklusiv skibe.

Vareeksport og -import

Anm.: Sæsonkorrigerede tal.

Kilde: Danmarks Statistik.

Stigende eksport og uændret import af varer

Eksporten af varer målt i løbende priser steg med 1,2 pct. 2. kvartal 2017 sammenlignet med 1. kvartal 2017.

Importen var omtrent uændret i 2. kvartal 2017 i forhold til forrige kvartal. Det kommer efter en stigning på 0,7 pct. i 1. kvartal 2017.

Den effektive kronkurs

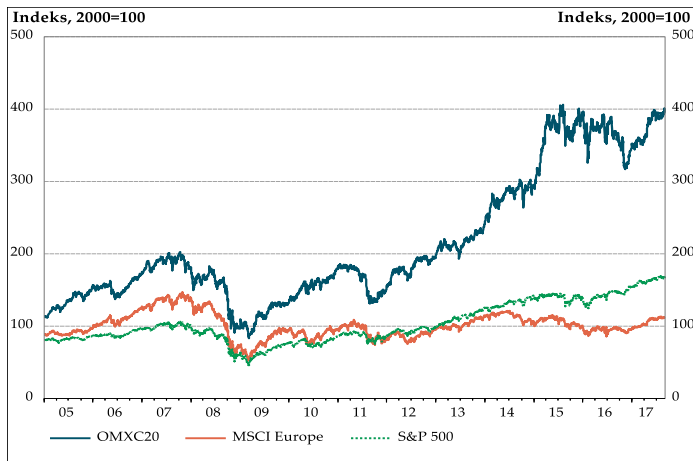
Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Nationalbank.

Kronekursen styrket siden starten af 2015

Den effektive danske kronkurs opgøres som et vægtet gennemsnit af Danmarks vigtigste samhandelspartners valutakurs over for kronen.

Kronekursen er generelt svækket siden 2009 og nåede i starten af 2015 et foreløbigt lavpunkt. Siden er kronen styrket lidt igen.

Aktiekurser

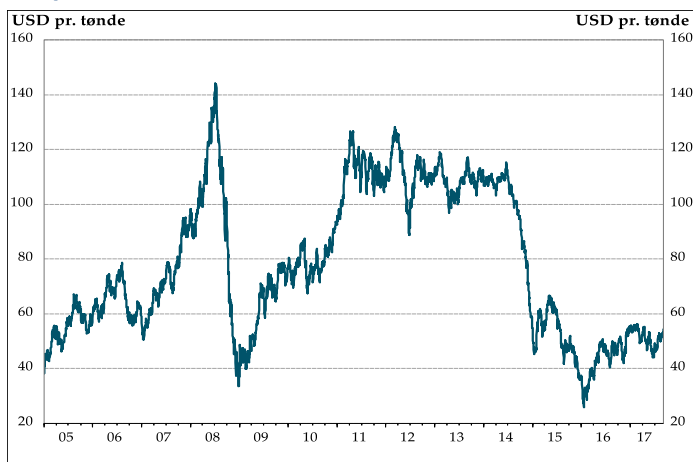
Kilde: Thomson Reuters.

Det danske aktieindeks har stabiliseret sig

Det danske aktieindeks, OMXC20, var generelt stigende i perioden fra slutningen af 2011 frem til starten af 2015. Indekset har dog siden starten af 2015 ligget relativt stabilt. Primo september 2017 lå indekset på godt 400, hvilket er det højeste niveau siden den hidtidige historiske top i midten af 2015. Det svarer til godt og vel en tredobling siden den seneste bund i august 2011.

De amerikanske og europæiske aktieindekser Standard & Poors 500 composite og MSCI Europe, har udviklet sig mere moderat. Det gælder særligt det europæiske, som de seneste par år har ligget fladt på et indeks omkring 100. Det europæiske indeks ligger dog knap 50 pct. over den seneste bund i oktober 2011.

Olieprisen

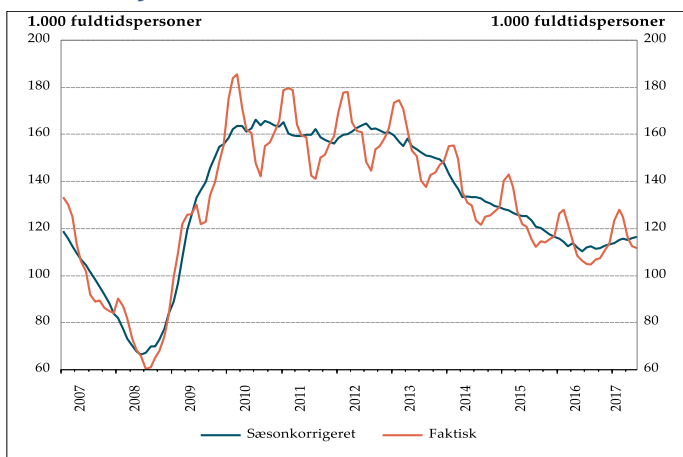
Kilde: Thomson Reuters.

Olieprisen er steget lidt igen

Fra midten af 2014 til udgangen af 2015 faldt olieprisen markant fra omkring 110 USD pr. tønde til ca. 30 USD pr. tønde. Olieprisen begyndte at stige igen i starten af 2016, men har ligget nogenlunde stabil i 2017 omkring 44 til 55 USD pr. tønde.

Arbejdsmarked

Bruttoarbejdsløshed

Anm.: Bruttoarbejdsløsheden bliver opgjort som summen af de registrerede arbejdsløse og de aktiverede.

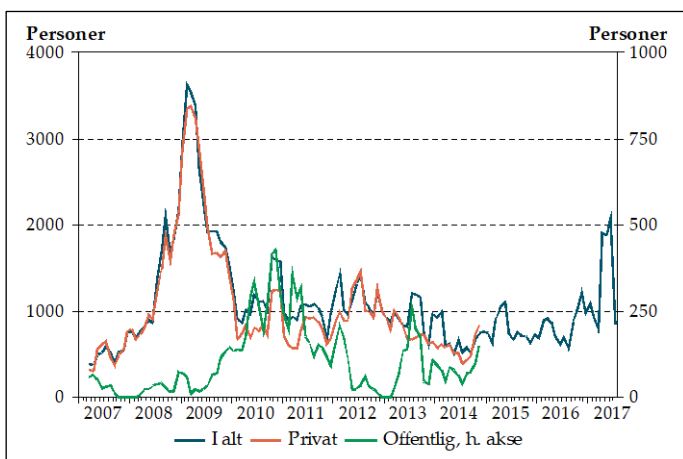
Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

Stigende arbejdsløshed pga. flere jobparate

Antallet af bruttoarbejdsløse var i juni 2017 på 116.400 fuldtidspersoner. Det svarer til 4,3 pct. af arbejdsstyrken.

Fra midten af 2012 og frem til midten af 2016 har der været et fald i arbejdsløsheden på over 50.000 personer. I juli 2016 begyndte arbejdsløsheden dog at stige svagt igen. Det hænger sammen med, at flere personer på integrationsydelse bliver visiteret som jobparate, og dermed nu indgår i statistikken. Effekten har næsten udspillet sig.

Varslede fyringer

Anm.: På grund af manglende sektoropdeling for december 2014 vises kun det samlede antal varslede fyringer for december 2014 og frem.

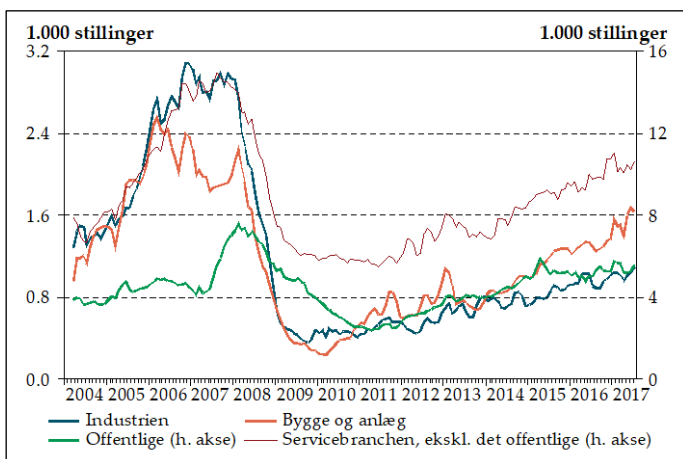
Kilde: Jobindsats.dk og egen sæsonkorrektio.

Varslede fyringer under kriseniveau

Målt på et tremåneders glidende gennemsnit var der 850 varslede fyringer i juli 2017, hvilket er 156 varslinger (22 pct.) over niveauet i samme periode sidste år.

Antallet af varslede fyringer varierer en del, men befinder sig dog fortsat på et markant lavere niveau end under krisen.

Nyopslåede stillinger

Kilde: Jobindsats.dk og egen brancheinddeling.

Anm.: Der er taget tremåneders glidende gennemsnit på alle serier.

Stigning i nyopslåede stillinger

Efter et svagt fald i antal nyopslåede stillinger i starten af året har antallet siden været jævnt stigende frem til juli 2017. Målt på et tremåneders glidende gennemsnit var antal nyopslåede stillinger i juli 2017 i forhold til april 2017 steget med 580 stillinger (5,8 pct.) inden for privat service, 380 stillinger (7,3 pct.) inden for offentlig service, 240 stillinger (17,1 pct.) inden for bygge og anlæg samt 140 stillinger (14,6 pct.) inden for industrien.

Antallet af nyopslåede stillinger har generelt været stigende siden 2014, bortset fra i den offentlige sektor, hvor de har ligget stabilt siden sommeren 2015.

Lønstigninger i den private sektor, årlig stigning i pct. Lille stigning i lønudviklingen i det private

	2016 K2	2016 K3	2016 K4	2017 K1	2017 K2
Industri	2,1	2,2	2,4	2,1	2,0
Bygge og anlæg	2,0	2,1	2,2	2,1	1,9
Handel og transport	1,3	1,3	1,4	1,2	1,5
Information og kommunikation	1,5	1,5	1,7	1,6	1,3
Finansiering og forsikring	2,3	2,3	2,4	2,2	2,3
Ejendomshandel og udlejning	1,9	1,3	1,5	1,8	1,2
Erhvervs-service	1,9	1,8	1,4	1,0	2,0
Undervisning og sundhed	2,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Kultur, fritid og anden service	1,1	1,1	1,8	1,8	1,7
I alt	1,8	1,7	1,8	1,6	1,8

Kilde: Danmarks Statistik.

De årlige lønstigninger i den private sektor lå i 2. kvartal 2017 på 1,8 pct. mod 1,6 pct. i 1. kvartal 2017, jf. Danmarks Statistik.

Den stigende lønstigningstakt fra 1. til 2. kvartal dækker over en markant stigning inden for *Erhvervs-service* fra 1,0 til 2,0 pct. samt mindre stigninger for *Handel og Transport* til 1,5 pct. og for *Finansiering og forsikring* til 2,3 pct.

Samtidig faldt lønstigningstakten fra 1. til 2. kvartal 2017 for især *Ejendomshandel* fra 1,8 pct. til 1,2 pct. og for *Information og kommunikation* fra 1,6 til 1,3 pct. Desuden var der mindre fald for *Industri* til 2,0 pct., *Bygge og anlæg* til 1,9 pct. samt *Kultur, fritid og anden service* til 1,7 pct.

Lønstigninger på DA-området, årlig stigning i pct.

	2016 K2	2016 K3	2016 K4	2017 K1	2017 K2
Fremstillings-virksomhed	2,2	2,2	2,2	1,9	2,2
Bygge og anlæg	2,3	2,5	2,4	2,4	2,8
Serviceprægede erhverv	2,3	2,0	2,1	2,1	2,4
Funktionærer	2,3	2,1	2,1	2,1	2,4
Arbejdere	2,1	2,1	2,2	2,0	2,4
Hele DA	2,2	2,1	2,2	2,1	2,4

Kilde: DA's KonjunkturStatistik.

Stigning i lønudviklingen på DA-området

Den årlige lønstigningstakt på DA-området lå i 2. kvartal 2017 på 2,4 pct., hvilket var 0,2-0,3 pct.-point højere end de foregående kvartaler. Lønudviklingen lå dermed 0,1 pct.-point over referenceforløbet. De højere lønstigninger på DA-området skyldes hovedsageligt et større bidrag fra forøgelse af fritvalgsprocenten som følge af de nye overenskomstaftaler.

Lønstigningstakten var på 2,4 pct. for både arbejdere og funktionærer i 2. kvartal 2017.

Lønstigningerne inden for *Bygge og anlæg* lå på 2,8 pct. i 2. kvartal, for *Fremstilling* på 2,2 pct. og for *Serviceerhvervene* på 2,4 pct.

Lønstigninger for den offentlige sektor

Kommunalt ansatte, årlig stigning i pct.

	2016 K2	2016 K3	2016 K4	2017 K1	2017 K2
Administration	1,0	1,3	1,7	2,8	2,6
Undervisning	1,7	1,6	2,0	2,0	1,5
Sundhedsvæsen	1,7	1,6	2,2	2,4	2,5
Sociale institutioner	2,1	2,1	2,9	3,4	3,2
Kultur og fritid	1,6	1,6	2,0	3,3	2,7
Rengøring og anden operationel service	1,4	1,4	1,5	2,3	2,1
I alt	1,9	1,9	2,4	2,8	2,6

Anm.: Som følge af revision af sektoropdelingen er *vandforsyning og renovation* udgået.

Kilde: Danmarks Statistik.

Lavere lønstigning i kommuner og højere i regioner

Den årlige lønstigningstakt faldt i kommuner med 0,2 pct.-point fra 1. kvartal til 2. kvartal 2017, mens den i regioner og staten steg med henholdsvis 0,1 og 0,6 pct.-point.

Lønstigningen i kommunerne var i 2. kvartal 2017 på 2,6 pct. og lå dermed 0,4 pct.-point over referenceforløbet. For *Sociale Institutioner* faldt lønstigningen til 3,2 pct., mens lønstigningen faldt til 1,5 pct. for *Undervisning*.

Regionalt ansatte, årlig stigning i pct.

	2016 K2	2016 K3	2016 K4	2017 K1	2017 K2
Administration	2,4	2,3	2,4	2,6	2,6
Sundhedsvæsen	1,7	1,6	2,2	2,5	2,5
Sociale institutioner	0,9	1,8	2,2	1,9	4,3
I alt	1,6	1,7	2,2	2,6	2,7

Kilde: Danmarks Statistik.

For regionalt ansatte var lønstigningen i 2. kvartal 2017 på 2,7 pct., hvilket var 0,5 over referenceforløbet, mens lønstigningstakten i 1. kvartal fulgte referenceforløbet.

I *Sundhedsvæsenet*, der er drivende for den samlede lønudvikling i regionerne, var lønstigningstakten på 2,5 pct. ligesom i 1. kvartal.

Statsansatte, årlig stigning i pct.

	2016 K2	2016 K3	2016 K4	2017 K1	2017 K2
Forskning og udvikling	0,7	1,1	1,2	2,6	3,0
Statslig administration	2,0	2,1	1,8	1,1	1,8
Kultur og fritid	1,5	0,8	0,9	1,9	0,4
Undervisning	1,4	1,4	1,4	1,4	1,8
I alt	1,4	1,4	1,3	1,1	1,7

Anm.: Som følge af revision af sektoropdelingen er *transportvirksomhed* udgået.

Kilde: Danmarks Statistik.

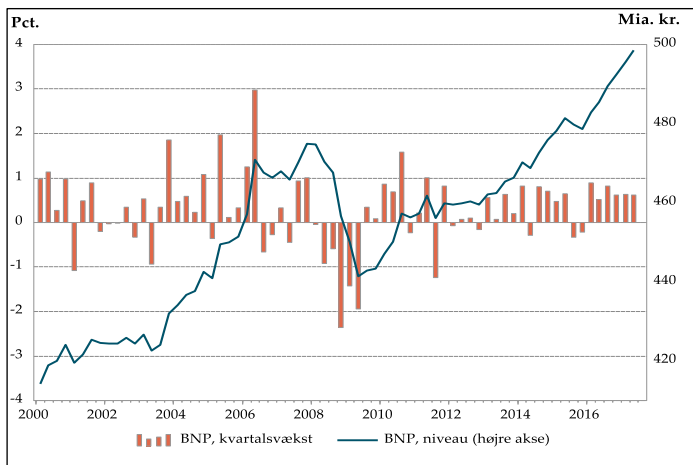
I staten steg den årlige lønstigningstakt til 1,7 pct. i 2. kvartal 2017 fra 1,1 pct. i kvartalet før, hvilket er lige over referenceforløbet på 1,6 pct.

Lønstigningstakten i 2. kvartal 2016 steg for *Statslig administration* til 1,8 pct.

Nationalregnskabet

Bruttonationalprodukt

Kilde: Thomson Reuters og Danmarks Statistik.

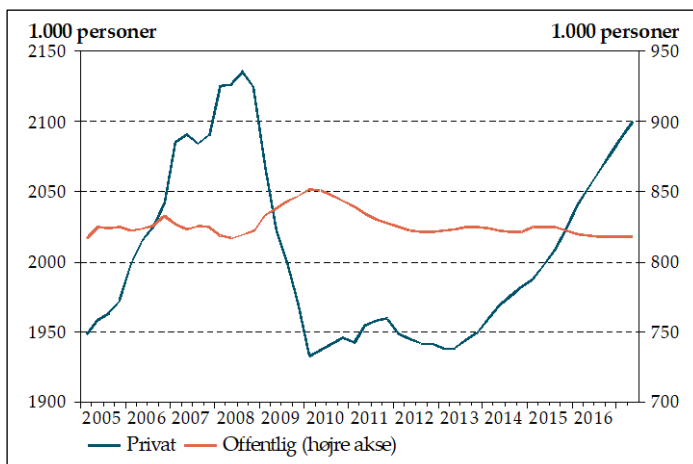
Solid vækst i dansk økonomi

BNP steg med 0,6 pct. i 2. kvartal 2017 i forhold til 1. kvartal, viser det foreløbige nationalregnskab.

Privatforbruget har været uændret i 2. kvartal, mens det offentlige forbrug steg med 0,4 pct. Investeringerne steg med 1,7 pct., hvilket skyldes en stigning i skibsinvesteringer, der har et højt importindhold. Ses der bort fra skibsinvesteringerne faldt investeringerne.

Nettoeksporten bidrog negativt til BNP. Det skyldes primært en stor stigning i importen som følge af skibsinvesteringerne med et højt importindhold, hvilket overgik stigningen på 0,8 pct. i eksporten.

Beskæftigelsen

Anm: Tallene er inkl. orlov.

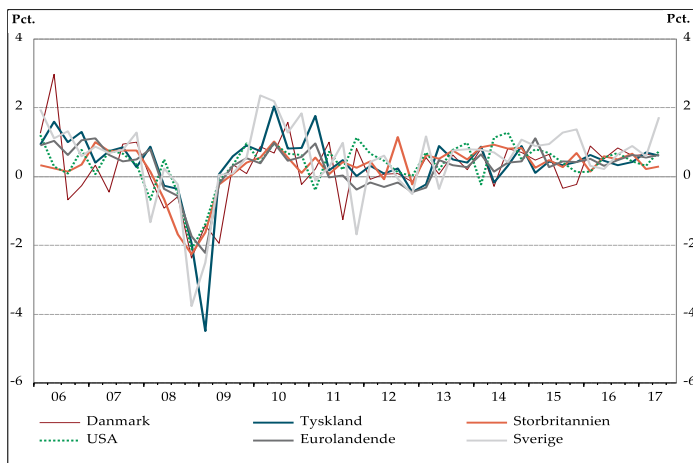
Kilde: Danmarks Statistik.

Flere privatansatte og færre offentligt ansatte

Den private beskæftigelse inkl. personer på orlov steg med 11.000 personer i den private sektor fra 2. kvartal til 1. kvartal 2017. Beskæftigelsen i den private sektor er steget med 156.000 siden 1. kvartal 2013.

Fra 1. kvartal til 2. kvartal 2016 faldt beskæftigelsen i den offentlige sektor med 200 personer. Beskæftigelsen i den offentlige sektor er faldet med ca. 1.600 personer det seneste år og med ca. 33.000 siden starten af 2010.

Kvartalsvis BNP-vækst, udlandet

Kilde: Thomson Reuters og nationale statistikbureauer.

Stadig pæn vækst i udlandet trods udsving

I eurolandene steg BNP samlet set med 0,6 pct. i 2. kvartal 2017 i forhold til 1. kvartal 2016, hvor Tyskland havde en vækst på 0,6 pct. I USA var væksten 0,75 pct. i 2. kvartal, mens Storbritannien havde en vækst på 0,3 pct.

For Sverige var der en vækst på hele 1,7 pct. i 2. kvartal.